

Podróże w czasie

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY KLASA VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Podróże w czasie*. Nauczyciel może wykorzystać przedstawiony podział wymagań w swojej pracy dydaktycznej lub zmodyfikować go tak, by w pełni odpowiadał on specyfice klasy i indywidualnym możliwościom uczniów, z którymi pracuje.

Niniejsza propozycja została dostosowana do zmian w podstawie programowej ogłoszonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w czerwcu 2024 r.

TEMAT LEKCJI WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Poziom konieczny
ocena dopuszczająca

Poziom podstawowy
ocena dostateczna

Poziom rozszerzający
ocena dobra

Poziom dopełniający
ocena bardzo dobra

Poziom wykraczający **ocena celująca**

1.

Wielkie
odkrycia geograficzne

Uczeń zna:

- datę: 1492
- postać: Krzysztofa Kolumba
- przykłady roślin i zwierząt sprowadzonych z Ameryki do Europy i odwrotnie

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Indianie
- na czym polega znaczenie odkrycia Ameryki oraz drogi morskiej do Indii

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, dlaczego Europejczycy dążyli do znalezienia drogi morskiej do Indii
- wyjaśnić, na czym polega różnica między celem wyprawy Kolumba a jej ostatecznym efektem

Uczeń zna:

- daty: 1498, 1519–1522
- postaci: Vasco da Gama, Ferdynanda Magellana

Uczeń rozumie:

- pojęcie: kolonia
- znaczenie przypraw korzennych dla Europejczyków
- na czym polega znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, dlaczego Europejczycy handlowali z Indiami
- wskazać na mapie szlaki wypraw odkrywczych na przełomie XV i XVI w.

Uczeń zna:

- nazwy cywilizacji amerykańskich podbitych przez Europejczyków

Uczeń rozumie:

- pojęcia: przyprawy korzenne, karawela, karaka
- wpływ pojawienia się Turków osmańskich na handel Europy z Indiami

Uczeń potrafi:

- dostrzec trudności, jakie musieli pokonać Europejczycy, aby doprowadzić do wypraw oceanicznych
- opisać odkrycia dokonane przez Krzysztofa Kolumba i Vasco da Gamę
- wymienić najważniejsze skutki wielkich odkryć geograficznych z perspektywy Europejczyków i mieszkańców innych kontynentów

Uczeń zna:

- datę: 1453
- wynalazki, które umożliwiły odbywanie podróży oceanicznych

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Daleki Wschód
- z czego mogą wynikać różnice w podejściu do znaczenia odkrycia Ameryki

Uczeń potrafi:

- przedstawić, w jaki sposób zmiany w nauce i technice umożliwiły organizację wypraw oceanicznych
- opisać przebieg wyprawy Ferdynanda Magellana

Uczeń rozumie:

- pojęcie: ludobójstwo

Uczeń potrafi:

- uzasadnić twierdzenie, że Aztekowie stworzyli zaawansowaną cywilizację
- dostrzec tragedię rdzennych mieszkańców Ameryki po przybyciu Europejczyków na kontynent

Renesans w Europie

Uczeń zna:

- postać: Leonarda da Vinci

Uczeń rozumie:

- pojęcie: odrodzenie (renesans)
- znaczenie wynalezienia druku

Uczeń zna:

- postacie: Michała Anioła, Rafaela, Erazma z Rotterdamu, Jana Gutenberga, Mikołaja Kopernika, Galileusza

Uczeń rozumie:

- pojęcie: humaniści

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, czym się zajmowali humaniści
- przedstawić dokonania wybitnych przedstawicieli renesansu
- wskazać cechy charakterystyczne sztuki renesansu

Uczeń zna:

- datę: ok. 1450

Uczeń rozumie:

- pojęcia: człowiek renesansu, teleskop

Uczeń potrafi:

- wymienić czynniki, które zadecydowały o narodzeniu się humanizmu we Włoszech
- dokonać charakterystyki wzorca osobowego człowieka renesansu
- scharakteryzować stosunek humanistów do człowieka i religii

Uczeń zna:

- ramy chronologiczne epoki odrodzenia (renesansu)

Uczeń rozumie:

- pojęcia: teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna
- istotę odkrycia dokonanego przez Kopernika

Uczeń potrafi:

- dostrzec różnice w sposobie widzenia człowieka i świata w epoce średniowiecznej i w renesansie
- porównać średniowieczne i nowożytny poglądy na temat budowy wszechświata

Uczeń potrafi:

- dostrzec związek między rozwojem renesansu a końcem średniowiecznego uniwersalizmu
- argumentować w dyskusji dotyczącej znaczenia zmian, jakie zaszły w Europie w XV i XVI w.

3.

Reformacja

w Europie

Uczeń zna:

- datę: 1517
- postać: Marcina Lutra

Uczeń rozumie:

- pojęcia: luteranizm (Kościół luterkański), reformacja, kalwinizm (Kościół kalwiński)

Uczeń potrafi:

- wskazać obszary, na których rozwinęły się główne wyznania reformowane

Uczeń zna:

- postać: Jana Kalwina

Uczeń rozumie:

- dlaczego ruch zapoczątkowany przez Lutra został nazwany reformacją

Uczeń potrafi:

- określić zasięg reformacji w Europie

Uczeń zna:

- daty: 1555
- główne różnice między katolicyzmem a luteranizmem
- postanowienie pokoju w Augsburgu

Uczeń rozumie:

- pojęcie: protestanci
- przyczyny sukcesu luteranizmu w Niemczech

Uczeń potrafi:

- dostrzec rolę druku w rozpowszechnianiu informacji o poglądach Lutra

Uczeń zna:

- datę: 1536
- główne założenia kalwinizmu

Uczeń rozumie:

- pojęcia: nepotyzm, kaznodzieja, Rzesza

- związek między założeniami kalwinizmu a sytuacją materialną jego wyznawców

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do reformacji
- scharakteryzować poglądy Marcina Lutra i Jana Kalwina
- przedstawić wpływ reformacji na sytuację w Niemczech

Uczeń potrafi:

- przedstawić sytuację panującą w Kościele katolickim na przełomie XV i XVI w.
- ocenić sposób zakończenia wojen religijnych w Niemczech
- sformułować wnioski na temat możliwych reakcji Kościoła katolickiego na reformację
- wyjaśnić, jakie ludzkie słabości sprawiły, że próba zreformowania Kościoła doprowadziła do wojen i przelewu krwi

4.

Reforma

Kościoła katolickiego

Uczeń zna:

- postanowienia soboru trydenckiego

Uczeń rozumie:

- pojęcia: sobór trydencki, kontrreformacja

Uczeń zna:

- postać: Ignacego Loyoli
- cele istnienia zakonu jezuitów

Uczeń rozumie:

- pojęcia: jezuita (Towarzystwo Jezusowe), *Indeks ksiąg zakazanych*

Uczeń potrafi:

- wskazać przykłady dzieł, które znalazły się na *Indeksie ksiąg zakazanych*

Uczeń zna:

- datę: 1534, 1542, 1545–1563, 1559

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Święte Oficjum, inkwizycja, kolegia jezuickie
- na czym polega dwojakość znaczenia pojęcia kontrreformacja

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, dlaczego niektóre dzieła znalazły się na *Indeksie ksiąg zakazanych*
- opisać okoliczności powstania zakonu jezuitów
- przedstawić działalność jezuitów

Uczeń zna:

- postać: Giordana Bruna
- przyczyny końca średniowiecznego uniwersalizmu

Uczeń rozumie:

- dlaczego humanizm i reformacja stały w sprzeczności ze średniowiecznym uniwersalizmem

Uczeń potrafi:

- przedstawić działalność Świętego Oficjum
- opisać przypadek Giordana Bruna i Galileusza
- określić, w jakim stopniu sobór trydencki i inkwizycja zrealizowały cel, jakim było powstrzymanie reformacji

Uczeń potrafi:

- ocenić dokonania soboru trydenckiego
- ocenić działalność inkwizycji oraz jezuitów

- argumentować w dyskusji o sukcesie lub porażce działalności kontrreformacyjnej Kościoła katolickiego
- Początki epoki nowożytnej
(lekcja powtórzeniowa)

Sprawdzian wiadomości

5.
Czasy zygmunto-wskie

Uczeń zna:

- datę: 1572
- postaci: Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta, Bony
- ramy chronologiczne czasów zygmunto-wskich i złotego wieku

Uczeń rozumie:

- znaczenie pojęcia: złoty wiek

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, w czym przejawiał się złoty wiek w dziejach państwa polsko-litewskiego

Uczeń zna:

- datę: 1525
- postać: Albrechta Hohenzollerna

Uczeń rozumie:

- pojęcie: hołd pruski

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności, w jakich wygasła dynastia Jagiellonów

Uczeń zna:

- postać: Barbary Radziwiłłówny

Uczeń potrafi:

- opisać działalność królowej Bony
- scharakteryzować politykę prowadzoną przez Zygmunta I Starego
- wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia związane z polityką prowadzoną przez Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta

Uczeń zna:

- daty: 1563–1570

Uczeń rozumie:

- znaczenie hołdu pruskiego dla państwa polsko-litewskiego

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności wznowienia konfliktu między Polską a zakonem krzyżackim
- omówić przebieg wojny polsko-krzyżackiej

Uczeń potrafi:

5

- zinterpretować symbolikę obrazu *Hołd pruski*
- ocenić politykę prowadzoną przez Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta
- uzasadnić, że okres panowania dwóch ostatnich Jagiellonów jest słusznie zaliczany do złotego wieku Polski i Litwy

6.

Tolerancja
religijna
w Polsce

Uczeń rozumie:

- znaczenie zdania: „Nie jestem królem waszych sumień”

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, co oznacza stwierdzenie: „państwo bez stosów”

Uczeń zna:

- główne narodowości, religie i wyznania obecne na ziemiach Polski i Litwy w XV i XVI w.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: tolerancja religijna

Uczeń potrafi:

- przedstawić postawy polskiej szlachty i duchowieństwa wobec reformacji

Uczeń rozumie:

- pojęcia: kolegia jezuickie, arianie (bracia polscy), jidysz
- przyczyny, które skłaniały mieszkańców Polski i Litwy do zmiany wyznania na luterańskie i kalwińskie

Uczeń potrafi:

- dostrzec negatywne postawy wobec protestantów i katolików
- przedstawić działalność zakonu jezuitów na ziemiach polskich
- wymienić skutki działalności zakonu jezuitów na ziemiach polskich

Uczeń zna:

- datę: 1564

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Sejm Czterech Ziem

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, jaki wpływ na sytuację religijną Polski i Litwy miało wystąpienie Marcina Lutra
- scharakteryzować politykę wyznaniową prowadzoną przez Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta

Uczeń potrafi:

- omówić dzieje społeczności żydowskiej na ziemiach polskich
- przedstawić dzieje innych narodowości i wyznań obecnych na ziemiach polskich w XVI w.

7.

Gospodarka dawnej
Polski

Uczeń zna:

- przykłady towarów importowanych do Polski i eksportowanych z kraju

Uczeń rozumie:

- pojęcia: import, eksport, folwark, pańszczyzna, spichlerz
- dlaczego Polskę nazywano spichlerzem Europy

Uczeń zna:

- podziały społeczne wewnątrz stanu szlacheckiego

Uczeń potrafi:

- wskazać najważniejsze różnice w rozwoju gospodarczym Europy Zachodniej i Europy Wschodniej

6

Uczeń zna:

- sposoby, za pomocą których szlachta powiększała folwarki

Uczeń rozumie:

- co spowodowało różnice w rozwoju gospodarczym między Wschodem i Zachodem Europy
- motywy, którymi kierowała się szlachta, powiększając folwarki
- z czego wynikała rola i znaczenie Gdańska w państwie polsko-litewskim

Uczeń potrafi:

- dostrzec wpływ odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego i Gdańska na rozwój gospodarczy państwa
- analizować dane statystyczne

Uczeń zna:

- datę: 1520

Uczeń rozumie:

- pojęcia: system folwarczno-pańszczyźniany, spław zboża, flisacy

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować gospodarkę państwa polsko-litewskiego
- wyjaśnić, jaki wpływ na działania szlachty miało zjawisko drożenia żywności
- przedstawić relacje między szlachtą a chłopami
- opisać los chłopów w XV i XVI w.
- opisać, jak spławiano zboże do Gdańska

Uczeń potrafi:

- ocenić postępowanie szlachty wobec chłopów w XV i XVI w.
- analizować symbolikę obrazu i wyciągać z niej wnioski na temat roli i pozycji Gdańska w państwie polsko-litewskim
- dostrzec mocne i słabe strony Gdańska jako miasta portowego
- wskazać mocne i słabe strony gospodarki państwa polsko-litewskiego w XV i XVI w.

8.

Renesans
w Polsce

Uczeń zna:

- największe zabytki polskiego renesansu, w tym we własnym regionie
- najważniejsze uczelnie na ziemiach polskich w epoce renesansu

Uczeń rozumie:

- pojęcie: włoszczyzna

Uczeń potrafi:

- przedstawić stosunek polskiej szlachty do warzyw

Uczeń zna:

- posta
- : Stańczyka

Uczeń potrafi:

- opisać wygląd kaplicy Zygmuntowskiej i ratusza w Poznaniu

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Akademia Zamojska, arrasy
- wpływ królowej Bony na rozwój renesansu na ziemiach polskich

Uczeń potrafi:

- wskazać cechy charakterystyczne architektury renesansu na przykładzie ratusza w Poznaniu

Uczeń zna:

- najważniejsze zmiany dokonane na Wawelu w okresie rządów Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować system edukacji na ziemiach polskich w okresie renesansu

9.

Unia

lubelska

Uczeń zna:

- datę: 1569
- ramy chronologiczne istnienia pierwszej Rzeczypospolitej

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Korona, Rzeczpospolita

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie ziemie wcielone przez Zygmunta Augusta do Polski i obszar Rzeczypospolitej po unii lubelskiej

Uczeń zna:

- postanowienia unii lubelskiej

Uczeń rozumie:

- pojęcia: unia realna, Rzeczpospolita Obojga Narodów

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, dlaczego Polacy dążyli do zawarcia ściślejszej unii z Litwą
- wymienić elementy wspólne i odrębne dla Polski i Litwy

Uczeń rozumie:

- przyczyny konfliktu między Polakami i Litwinami dotyczącego realizacji postanowień unii z 1386 r.

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować stanowisko polskiej i litewskiej szlachty oraz litewskich magnatów wobec nowej unii
- wskazać korzyści nowej unii dla Polaków i Litwinów

Uczeń zna:

- okoliczności zwołania polsko-litewskiego sejmiku do Lublina

Uczeń rozumie:

- pojęcie: polonizacja

Uczeń potrafi:

- omówić przebieg obrad sejmiku w Lublinie
- scharakteryzować funkcjonowanie nowej unii łączącej Polskę i Litwę

Uczeń rozumie:

- z czego wynikają różnice w ocenie unii lubelskiej przez Polaków i Litwinów

Uczeń potrafi:

- dokonać oceny unii lubelskiej

10.

Bezkrólowie

i wolna

elekcja

Uczeń zna:

- postać: Henryka Walezego

Uczeń rozumie:

- pojęcia: wolna elekcja, absolutyzm, artykuły henrykowskie

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić zasady, na jakich przeprowadzano wolną elekcję

Uczeń zna:

- główne narodowości zamieszkujące Rzeczpospolitą w XVI w.
- postanowienia konfederacji warszawskiej i artykułów henrykowskich

Uczeń rozumie:

- pojęcia: konfederacja warszawska, *pacta conventa*

Uczeń potrafi:

- wskazać różnice między artykułami henrykowskimi i *pacta conventa*

Uczeń zna:

- datę: 1573

Uczeń rozumie:

- pojęcia: konfederacje wojewódzkie, interreks

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, z czego wynikała uprzywilejowana pozycja stanu szlacheckiego
- przedstawić organizację państwa w okresie bezkrólestwa

Uczeń rozumie:

- znaczenie aktu konfederacji warszawskiej

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować Rzeczpospolitą w drugiej połowie XVI w.
- opisać przebieg pierwszej wolnej elekcji
- wyjaśnić, dlaczego każdy władca zobowiązywał się do przestrzegania artykułów henrykowskich

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, z czego wynikały obawy szlachty przed nowo wybranym władcą
- dokonać bilansu korzyści i strat wynikających z funkcjonowania wolnej elekcji

Złoty wiek

(lekcja powtórzeniowa)

Sprawdzian wiadomości

12.

Wojny

ze Szwecją

i z Moskwą

9

Uczeń zna:

- postać: Zygmunta III Wazy
- lata panowania dynastii Wazów w Polsce

Uczeń rozumie:

- dlaczego elekcja z 1587 r. zakończyła się wojną domową

Uczeń zna:

- datę: 1587
- postacie: Jana Karola Chodkiewicza, Stanisława Żółkiewskiego
- warunki rozejmu kończącego wojnę z Moskwą

Uczeń rozumie:

- pojęcie: hetman
- motywy, które kierowały polską szlachtą i polskim władcą podczas konfliktu z Moskwą

Uczeń potrafi:

- przedstawić najważniejsze wydarzenia konfliktu polsko-szwedzkiego i polsko-moskiewskiego
- zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-szwedzką i polsko-moskiewską

Uczeń zna:

- daty: 1600–1611, 1605, 1609, 1610, 1618

Uczeń potrafi:

- opowiedzieć o przebiegu elekcji po śmierci Stefana Batorego
- wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny Rzeczypospolitej ze Szwecją
- wyjaśnić, co zadecydowało o polskim zwycięstwie pod Kircholmem

Uczeń zna:

- postać: Dymitra Samozwańca

Uczeń rozumie:

- pojęcia: wielka smuta, dymitriada

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować politykę władców Szwecji
- dostrzec wpływ konfliktu Rzeczypospolitej z Moskwą na relacje między mieszkańcami obu państw

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować sytuację w państwie moskiewskim po śmierci Iwana IV Groźnego
- ocenić postępowanie Polaków na terenie państwa moskiewskiego

13.

Konflikty

z Turcją

i ze Szwecją

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, kim byli Kozacy
- dostrzec przesłanki, które wskazywały, że zakończył się złoty wiek

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Zaporozże, srebrny wiek

Uczeń potrafi:

- zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-turecką oraz z konfliktem polsko-szwedzkim 1626–1629

Uczeń zna:

10

- daty: 1620, 1621, 1626, 1629
- warunki pokoju kończącego wojnę z Turcją i rozejmu ze Szwecją zawartego w 1629 r.

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować relacje między Rzeczpospolitą i Turcją w XVI w.
- wyjaśnić, co oznaczały dla Rzeczpospolitej warunki rozejmu podpisanego w 1629 r.

Uczeń rozumie:

- czynniki, które zadecydowały o sukcesach Szwedów

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności, w których doszło do wybuchu wojny z Turcją
- określić, jaki wpływ na sytuację Rzeczpospolitej miały konflikty, w których uczestniczyła w pierwszej połowie XVII w.

Uczeń potrafi:

- ocenić postać i dokonania Zygmunta III Wazy
14.
Powstanie Chmielnickiego

Uczeń zna:

- datę: 1648
- postacie: Bohdana Chmielnickiego, Władysława IV Wazy, Jana II Kazimierza

Uczeń rozumie:

- przyczyny niechęci mieszkańców Ukrainy do Polaków

Uczeń zna:

- bezpośrednią przyczynę wybuchu powstania na Ukrainie

Uczeń potrafi:

- przedstawić plany polityczne Władysława IV Wazy
- wyjaśnić przyczyny klęski Polaków w pierwszej fazie powstania na Ukrainie

Uczeń zna:

- daty: 1635, 1649, 1651, 1654
- postać: Jeremiego Wiśniowieckiego
- warunki rozejmu ze Szwecją z 1635 r.
- główne żądania szlachty ukraińskiej w okresie rządów Władysława IV Wazy

Uczeń potrafi:

- przedstawić skutki przyłączenia Ukrainy do Polski
- dostrzec przyczyny niezadowolenia Kozaków nierejestrowych

Uczeń zna:

- warunki ugody zborowskiej i postanowienia ugody w Perejasławiu

Uczeń rozumie:

- pojęcie: rejestr Kozaków
- związek między przebiegiem powstania a żądaniami Chmielnickiego
- dlaczego do konfliktu między Polakami a Kozakami wmieszała się Moskwa

Uczeń potrafi:

- przedstawić najważniejsze wydarzenia powstania na Ukrainie
- zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z powstaniem na Ukrainie

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, dlaczego ugoda zborowska nie zakończyła konfliktu polsko-ukraińskiego
  - wyjaśnić znaczenie ugody w Perejasławiu dla polskiej polityki na Ukrainie
  - wyjaśnić, dlaczego Polacy i Kozacy doprowadzili do wybuchu powstania
- 15.

Potop

Uczeń zna:

- daty: 1655–1660
- posta
- : Stefana Czarnieckiego

Uczeń rozumie:

- pojęcie: potop

Uczeń zna:

- uczestników i przyczyny konfliktu o panowanie nad Morzem Bałtyckim

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności, w jakich doszło do szwedzkiego ataku na Rzeczpospolitą w 1655 r.
- zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-szwedzką

Uczeń zna:

- warunki pokoju w Oliwie, ugody hadziackiej i rozejmu w Andruszowie

Uczeń rozumie:

- pojęcie: śluby lwowskie
- przyczyny, które skłoniły polską szlachtę do popierania króla szwedzkiego

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić postawy polskiej szlachty w pierwszym etapie wojny ze Szwecją

Uczeń zna:

- daty: 1654–1667, 1656, 1657, 1658, 1660, 1667
- postaci: Karola X Gustawa, Janusza Radziwiłła

Uczeń rozumie:

- związek między zawarciem ugody w Perejasławiu a wybuchem wojny Rzeczpospolitej z Moskwą

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wznowienia wojny z Moskwą

Uczeń rozumie:

- dlaczego ugoda hadziacka nie mogła spełnić pokładanych w niej nadziei

Uczeń potrafi:

- znaczenie decyzji podjętej przez Jana Kazimierza wobec elektora brandenburskiego
  - ocenić wpływ wojen prowadzonych ze Szwecją i z Moskwą na dalsze losy Rzeczpospolitej
16.
Kryzys Rzeczpospolitej

Uczeń rozumie:

- pojęcia: magnateria, *liberum veto*

Uczeń potrafi:

- wymienić główne przyczyny słabości Rzeczpospolitej

Uczeń zna:

- datę: 1668

Uczeń rozumie:

- pojęcie: „złota wolność”

Uczeń potrafi:

- przedstawić wpływ, jaki miało na państwo nadużywanie *liberum veto*
- wyjaśnić, komu służyło zrywanie sejmów

Uczeń zna:

- okoliczności, w jakich po raz pierwszy została zastosowana zasada *liberum veto*

Uczeń rozumie:

- pojęcia: dewaluacja, zasada jednomyślności (jednogodności), zasada jedności
- jakie czynniki doprowadziły do wzrostu znaczenia magnaterii

Uczeń potrafi:

- dostrzec wpływ wojen w XVII w. na odejście szlachty od przestrzegania zasad tolerancji religijnej
- scharakteryzować polską magnaterię w XVII w.
- wyjaśnić, z czego wynikała zasada jednomyślności

Uczeń zna:

- daty: 1652, 1658, 1666

Uczeń potrafi:

- przedstawić najważniejsze skutki wojen prowadzonych przez Rzeczpospolitą w latach 1648–1667
- wyjaśnić, z czego wynikały różne postawy magnaterii w XVII w.
- dostrzec związek między wzrostem znaczenia magnaterii a paraliżem pracy sejmku

Uczeń potrafi:

- dokonać oceny sytuacji Rzeczpospolitej w drugiej połowie XVII w.

17.
Wojny
z Turcją

Uczeń zna:

- daty: 1674, 1683
- postać: Jana III Sobieskiego

Uczeń rozumie:

- pojęcie: odsiecz Wiednia

Uczeń potrafi:

- dostrzec wpływ *liberum veto* na sytuację Rzeczpospolitej w czasie konfliktu z Turcją

Uczeń zna:

- daty: 1672, 1673, 1699
- warunki pokoju w Karłowicach

Uczeń rozumie:

- pojęcie: jasyr
- dlaczego doszło do wznowienia wojny z Turcją

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu wojny z Turcją

Uczeń zna:

- postać: Kara Mustafy

Uczeń rozumie:

- pojęcie: wielki wezyr

Uczeń potrafi:

- przedstawić sytuację wewnętrzną Rzeczpospolitej w okresie rządów Jana III Sobieskiego

Uczeń potrafi:

- dostrzec znaczenie odsieczy wiedeńskiej dla dalszego przebiegu konfliktu z Turcją
- ocenić postać i dokonania Jana III Sobieskiego

18.
Barok
i sarmatyzm

Uczeń zna:

- główne przyczyny słabości Rzeczypospolitej w XVII w.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: sarmatyzm

Uczeń potrafi:

- wymienić główne cechy ideologii sarmackiej

Uczeń rozumie:

- pojęcie: barok

Uczeń potrafi:

- podać przykłady budowli barokowych na ziemiach polskich, w tym we własnym regionie

Uczeń zna:

- datę: 1568
- ramy chronologiczne epoki baroku

Uczeń rozumie:

- pojęcia: lęk przed pustką, światłocień

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować architekturę i rzeźbę baroku
- scharakteryzować polskie malarstwo barokowe
- dostrzec wpływ sarmatyzmu na postawę polskiej szlachty wobec sytuacji wewnętrznej Rzeczypospolitej w XVII w.

Uczeń zna:

- postać: Rembrandta

Uczeń rozumie:

- związek między wzrostem religijności Europejczyków a pojawieniem się baroku

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować sytuację w Europie w XVII w.

Uczeń zna:

- okoliczności, w jakich doszło do narodzin baroku

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, dlaczego na przełomie XVI i XVII w. zakończył się renesans Rzeczypospolita w XVII wieku (lekcja powtórzeniowa)

Sprawdzian wiadomości

19.
Absolutyzm
we Francji

Uczeń zna:

- postać: Ludwika XIV

Uczeń rozumie:

- pojęcie: absolutyzm

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, jaką rolę w absolutyzmie odgrywał monarcha

Uczeń rozumie:

- pojęcie: monarchia absolutna

Uczeń potrafi:

- wymienić najważniejsze skutki rządów Ludwika XIV

Uczeń zna:

- posta
- : Henryka IV

Uczeń rozumie:

- czym charakteryzowała się polityka gospodarcza Francji w okresie rządów Ludwika XIV

Uczeń zna:

- daty: 1661, 1685
- postaci: Jeana Baptiste'a Colberta, Moliera

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować absolutyzm Ludwika XIV
- przedstawić dokonania kultury francuskiej epoki Ludwika XIV

Uczeń potrafi:

- przedstawić dokonania Francji Ludwika XIV w dziedzinie wojskowości
- dokonać bilansu rządów Ludwika XIV

20.

Monarchia parlamentarna
w Anglii

Uczeń rozumie:

- pojęcie: monarchia parlamentarna

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, czym charakteryzowała się angielska monarchia parlamentarna

Uczeń zna:

- organizację parlamentu angielskiego

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Izba Lordów, Izba Gmin

Uczeń rozumie:

- przyczyny konfliktu między królem
i parlamentem

Uczeń zna:

- datę: 1689
- posta
- : Wilhelma III Orańskiego
- najważniejsze postanowienia zawarte w Deklaracji praw

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Deklaracja praw

Uczeń potrafi:

- porównać i ocenić absolutyzm oraz monarchię parlamentarną na przykładzie Francji Ludwika XIV i Anglii po 1689 r.

21.

Oświecenie w Europie

Uczeń zna:

- postacie: Jeana-Jacques'a Rousseau, Monteskiusza
- najważniejsze odkrycia i wynalazki XVIII w.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: oświecenie, umowa społeczna, trójpodział władzy

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, na czym polegała idea umowy społecznej i trójpodziału władzy

Uczeń zna:

- elementy starego ładu

Uczeń rozumie:

- pojęcie: stary ład

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, które grupy społeczne mogły się sprzeciwiać staremu ładowi
- wyjaśnić, na czym opierała się nowożytna nauka

Uczeń zna:

- postacie: Beniamina Franklina, braci Montgolfier, Denisa Diderota, Woltera,
- ramy chronologiczne epoki oświecenia

Uczeń rozumie:

- pojęcia: filozofowie, deizm

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować sytuację polityczną i społeczną Europy starego ładu
- przedstawić najważniejsze poglądy filozofów oświecenia

Uczeń rozumie:

- pojęcia: *Wielka encyklopedia francuska*, powiastki filozoficzne, klasycyzm

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, w jakim celu powstała *Wielka encyklopedia francuska*
- przedstawić najważniejsze osiągnięcia epoki oświecenia w literaturze, architekturze i sztuce

Uczeń potrafi:

- ocenić wpływ nauki na życie i sposób myślenia ludzi żyjących w XVIII w.

22.

Nowe potęgi w Europie

Uczeń rozumie:

- pojęcie: absolutyzm oświecony

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie Prusy oraz obszary, o które to państwo powiększyło się w ciągu XVIII w.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Królestwo Prus

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, jak doszło do uniezależnienia się Prus Księżęcych od Polski

Uczeń zna:

- datę: 1701

- posta
- : Fryderyka II Wielkiego

Uczeń rozumie:

- pojęcie: militarystyka
- zagrożenia dla Rzeczypospolitej związane z reformami państw sąsiednich prowadzonych w duchu oświeconego absolutyzmu

Uczeń potrafi:

- przedstawić główne reformy Fryderyka II Wielkiego

Uczeń potrafi:

- ocenić, w czym interesie władcy Rosji, Prus i Austrii prowadzili reformy w duchu oświeconego absolutyzmu
23.
Powstanie
Stanów Zjednoczonych

Uczeń zna:

- postaci: Tadeusza Kościuszki, Kazimierza Pułaskiego

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Indianie, Deklaracja niepodległości

Uczeń potrafi:

- wskazać idee oświecenia, na które powołali się autorzy Deklaracji niepodległości i Konstytucji Stanów Zjednoczonych

Uczeń zna:

- datę: 4 lipca 1776
- postać: Jerzego Waszyngtona

Uczeń potrafi:

- przedstawić polski wkład w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych

Uczeń zna:

- daty: 1783, 1787, 1791
- główne zasady polityki prowadzonej przez rząd brytyjski wobec kolonii
- ramy chronologiczne amerykańskiej wojny o niepodległość

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Korona Brytyjska, „bostońska herbatka”

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu amerykańskiej wojny o niepodległość
- wymienić czynniki, które umożliwiły Amerykanom odniesienie zwycięstwa

Uczeń zna:

- daty: 1773, 1781
- przykładowe prawa zapisane w Karcie praw

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Karta praw

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, jak doszło do powstania kolonii angielskich w Ameryce Północnej
- wymienić najważniejsze etapy konfliktu między rządem brytyjskim a kolonistami

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić znaczenie Deklaracji niepodległości
- scharakteryzować ustrój Stanów Zjednoczonych
- ocenić wpływ idei oświecenia na powstanie państwa amerykańskiego oraz na jego ustrój polityczny

24.

Początek
rewolucji francuskiej

Uczeń zna:

- datę: 14 lipca 1789
- postać: Ludwika XVI
- prawa zagwarantowane w Deklaracji praw człowieka i obywatela

Uczeń rozumie:

- pojęcia: rewolucja francuska, Deklaracja praw człowieka i obywatela, prawa człowieka

Uczeń potrafi:

- dostrzec wpływ idei oświeceniowych na Deklarację praw człowieka i obywatela

Uczeń zna:

- ramy chronologiczne rewolucji francuskiej

Uczeń rozumie:

- pojęcie: burżuazja

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić przyczyny niezadowolenia społecznego we Francji

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Stany Generalne, Zgromadzenie Narodowe, Bastylia

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, dlaczego stan trzeci ogłosił się Zgromadzeniem Narodowym
- opisać okoliczności, w jakich doszło do zburzenia Bastylii

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować strukturę społeczną Francji w XVIII w.
- przedstawić sytuację panującą we Francji przed wybuchem rewolucji

Uczeń potrafi:

- ocenić znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela

25.

Od monarchii konstytucyjnej
do republiki

Uczeń zna:

- postać: Maksymiliana Robespierre'a

Uczeń rozumie:

- pojęcia: jakobini, wielki terror

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, jak funkcjonowała Francja w okresie wielkiego terroru

Uczeń rozumie:

- przesłanie hasła „wolność, równość, braterstwo”

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, w jakich okolicznościach Francja stała się republiką

Uczeń zna:

- daty: 1790, 1791, 1792, 1793, 1794

Uczeń rozumie:

- pojęcia: prawica, lewica, centrum, Komitet Ocalenia Publicznego, trybunał rewolucyjny, monarchia konstytucyjna

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, na czym polegał podział w parlamencie francuskim po 1791 r.
- przedstawić skutki egzekucji Ludwika XVI
- dostrzec przyczyny popularności jakobinów

Uczeń zna:

- najważniejsze zasady zawarte w konstytucji francuskiej

Uczeń rozumie:

- pojęcie: powstanie w Wandei

Uczeń potrafi:

- przedstawić organizację państwa francuskiego po uchwaleniu konstytucji
- omówić okoliczności wybuchu wojny między Francją a Prusami i Austrią
- przedstawić sytuację polityczną i militarną Francji w okresie istnienia republiki

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować ewolucję stosunku rewolucjonistów do Kościoła katolickiego
  - ocenić dokonania rewolucji francuskiej
- Europa i Ameryka w XVII i XVIII wieku (lekcja powtórzeniowa)

Sprawdzian wiadomości

26.

Czasy
saskie

Uczeń zna:

- daty: 1697, 1733
- postacie: Augusta II Sasa, Stanisława Leszczyńskiego, Augusta III Sasa
- ramy chronologiczne czasów saskich

Uczeń rozumie:

- pojęcia: czasy saskie

Uczeń zna:

- postać: Stanisława Konarskiego

Uczeń potrafi:

- przedstawić plany polityczne władcy Saksonii po elekcji na króla Rzeczypospolitej
- wyjaśnić przyczyny konfliktu między szlachtą a królem Augustem II

Uczeń zna:

- datę: 1717
- postanowienia sejmu niemego

Uczeń rozumie:

- pojęcie: sejm niemy

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, na czym polegała szkodliwość działań podejmowanych w czasie trzeciej wojny północnej przez Augusta II i Stanisława Leszczyńskiego

Uczeń zna:

- daty: 1700, 1709
- postać: Karola XII

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Collegium Nobilium
- w jaki sposób Rzeczpospolita stała się państwem zależnym od Rosji

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, w jakim celu powstało Collegium Nobilium

Uczeń rozumie:

- pojęcie: pijarzy

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić okoliczności wybuchu trzeciej wojny północnej i przedstawić przebieg konfliktu
  - przedstawić skutki trzeciej wojny północnej dla Rzeczpospolitej
  - scharakteryzować sytuację polityczną, gospodarczą, społeczną i kulturalną Rzeczpospolitej w czasach Augusta III
  - ocenić czasy saskie
27.
Ostatni
król Polski

Uczeń zna:

- datę: 1772
- postać: Stanisława Augusta Poniatowskiego
- państwa uczestniczące w I rozbiorze Polski

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie tereny odebrane Rzeczpospolitej w trakcie I rozbioru

Uczeń zna:

- daty: 1764, 1768

Uczeń rozumie:

- przyczyny I rozbioru Polski

Uczeń potrafi:

- wymienić główne reformy dokonane przez króla krótko po elekcji

Uczeń zna:

- daty: 1765, 1767
- uchwały sejmu podjęte w 1768 r.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Familia (Czartoryscy), prawa kardynalne, Szkoła Rycerska

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, do czego dążyła rodzina Czartoryskich
- wyjaśnić, w jakim celu została założona Szkoła Rycerska
- przedstawić przebieg sejmu w 1767 r.
- wyjaśnić, w jaki sposób zaborcy uzasadniali I rozbiór Polski

Uczeń rozumie:

- do czego dążyła Katarzyna II, doprowadzając do utworzenia trzech konfederacji

Uczeń potrafi:

- wskazać różnice w dążeniach Familii i władczyni Rosji
- scharakteryzować obszary odebrane Rzeczypospolitej w wyniku I rozbioru

Uczeń potrafi:

- zanalizować symboliczną wymowę ryciny ukazującej Rzeczypospolitą jako kołacz królewski

28.

Czasy stanisławowskie

Uczeń zna:

- ramy chronologiczne czasów stanisławowskich
- cele istnienia Komisji Edukacji Narodowej (KEN)

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Komisja Edukacji Narodowej (KEN)

Uczeń rozumie:

- pojęcia: obiady czwartkowe, czasy stanisławowskie

Uczeń potrafi:

- wymienić zabytki architektury oświecenia w Polsce, w tym we własnym regionie

Uczeń zna:

- daty: 1765, 1773
- postacie: Tadeusza Rejtana, Hugo Kołłątaja

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Rada Nieustająca
- przyczyny utworzenia KEN

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności zwołania sejmu rozbiorowego
- scharakteryzować system edukacji w Rzeczypospolitej przed utworzeniem KEN
- scharakteryzować zmiany wprowadzone w systemie edukacji przez KEN

Uczeń zna:

- postacie: Juliana Ursyna Niemcewicza, Ignacego Krasickiego, Marcella Bacciarellego, Canaletta

Uczeń rozumie:

- pojęcie: klasycyzm

Uczeń potrafi:

- przedstawić najważniejsze dokonania polskiego teatru, literatury, architektury, malarstwa i rzeźby w epoce oświecenia
- na przykładzie pałacu Na Wodzie wskazać główne cechy architektury klasycystycznej

Uczeń potrafi:

- zanalizować symboliczną wymowę obrazu *Rejtan – upadek Polski*
- scharakteryzować sytuację gospodarczą Rzeczypospolitej w czasach stanisławowskich
- ocenić czasy stanisławowskie

29.

Konstytucja

3 maja

Uczeń zna:

- datę: 3 maja 1791
- najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Sejm Wielki (Czteroletni), Ustawa rządowa

Uczeń zna:

21

- programy stronnictw politycznych istniejących w Rzeczypospolitej

Uczeń rozumie:

- pojęcia: stronnictwo królewskie, stronnictwo magnackie, stronnictwo patriotyczne, Straż Praw

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, jakie zmiany wprowadziła Konstytucja 3 maja

Uczeń zna:

- daty: 1788, 1788–1792, 1790
- postaci: Stanisława Staszica, Stanisława Małachowskiego
- najważniejsze reformy Sejmu Wielkiego

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności zwołania sejmu walnego
- przedstawić okoliczności, w jakich doszło do uchwalenia Ustawy rządowej

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować sytuację polityczną Rzeczypospolitej w przededniu Sejmu Wielkiego
- przedstawić stosunek Rosji i Prus do Rzeczypospolitej
- porównać ustrój Rzeczypospolitej przed 3 maja 1791 i po tej dacie

Uczeń potrafi:

- opowiedzieć o przebiegu obrad Sejmu Wielkiego
  - ocenić znaczenie Konstytucji 3 maja jako próby ratowania Rzeczypospolitej

30.

II rozbiór

Polski

Uczeń zna:

- datę: 1793
- postać: Tadeusza Kościuszki
- państwa uczestniczące w II rozbiórce Polski

Uczeń rozumie:

- znaczenie pojęcia: targowica

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie ziemie odebrane Rzeczypospolitej w wyniku II rozbioru

Uczeń zna:

- postać: Józefa Poniatowskiego

Uczeń rozumie:

- pojęcie: konfederacja targowicka (targowica)

Uczeń zna:

- datę: 1792
- postać: Ksawerego Branickiego

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności wybuchu wojny w obronie Konstytucji 3 maja
- porównać stosunek sił między armią polską a rosyjską
- wyjaśnić, dlaczego król przeszedł do obozu konfederatów targowickich

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Order Virtuti Militari
- dlaczego część magnatów oraz Katarzyna II dążyli do obalenia Konstytucji 3 maja

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do ogłoszenia konfederacji targowickiej
- scharakteryzować obszary odebrane Rzeczypospolitej w wyniku II rozbioru

Uczeń potrafi:

- ocenić postawę magnatów, którzy ogłosili konfederację targowicką
  - przedstawić okoliczności zwołania i przebieg sejmu w Grodnie
  - ocenić postawę i działalność króla Stanisława Augusta Poniatowskiego
31.
Upadek Rzeczypospolitej

Uczeń zna:

- daty: 1794, 1795
- państwa uczestniczące w III rozbiorze Polski
- główne przyczyny upadku Rzeczypospolitej

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Naczelnik powstania, insurekcja kościuszkowska (powstanie kościuszkowskie), kosynierzy

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie ziemie odebrane Rzeczypospolitej w wyniku III rozbioru

Uczeń zna:

- bezpośrednią przyczynę wybuchu powstania kościuszkowskiego

Uczeń rozumie:

- znaczenie polskiego zwycięstwa pod Racławicami
- dlaczego Rzeczpospolita upadła

Uczeń potrafi:

- przedstawić najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem powstania kościuszkowskiego
- wskazać na mapie miejsca związane z przebiegiem powstania kościuszkowskiego

Uczeń zna:

- postanowienia Uniwersału połanieckiego

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Uniwersał połaniecki

Uczeń potrafi:

- przedstawić plany polskich patriotów
- dostrzec przyczyny, które zadecydowały o klęsce masowego poboru do wojska

Uczeń zna:

- postać: Antoniego Madalińskiego

Uczeń potrafi:

- dostrzec przyczyny klęski powstania kościuszkowskiego
- scharakteryzować obszary odebrane Rzeczypospolitej w wyniku III rozbioru

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować sytuację w Polsce po II rozbiorze
  - rozróżniać wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej
- Ostatnie stulecie I Rzeczypospolitej
(lekcja powtórzeniowa)

32.

Podboje
Napoleona

Uczeń zna:

- postać: Napoleona Bonapartego
- cele polityczne Napoleona

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, w jaki sposób Napoleon przejął władzę we Francji
- wskazać na mapie zasięg podbojów dokonanych przez Napoleona

Uczeń zna:

- datę: 1804
- ramy chronologiczne wojen napoleońskich

Uczeń potrafi:

- przedstawić wpływ wojen napoleońskich na pozycję Francji w Europie

Uczeń rozumie:

- pojęcia: dyktatoriat, konsul, konkordat, Kodeks Napoleona

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności, w jakich dyktatoriat przejął władzę we Francji
- przedstawić działalność Napoleona w okresie konsulat

Uczeń zna:

- postanowienia konstytucji francuskiej z 1795 r.
- cel powstania Kodeksu Napoleona

Uczeń rozumie:

- pojęcie: kampania włoska
- znaczenie Kodeksu Napoleona dla rozwoju prawa

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować rząd dyktatoriatu
- opisać działalność Napoleona we Włoszech
- określić, jak zmieniło się nastawienie części społeczeństwa francuskiego do polityki podbojów Napoleona
- wyjaśnić, z czego wynikało negatywne nastawienie do Napoleona wśród innych narodów europejskich

Uczeń zna:

- daty: 1795, 1796, 1799, 1801

Uczeń rozumie:

- związek między planami Napoleona a relacjami między Francją a innymi krajami Europy

Uczeń potrafi:

- dostrzec zmiany w Europie zachodzące pod wpływem podbojów Napoleona
- ocenić działania polityczne i wojskowe Napoleona

33.

Po III rozbiórce Polski

Uczeń zna:

- datę: 1806

Uczeń potrafi:

- dostrzec przyczyny zaufania, którym Polacy obdarzyli Napoleona

Uczeń rozumie:

- jakie motywy kierowały Napoleonem

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować stosunek Napoleona do sprawy polskiej
- przedstawić okoliczności wkroczenia wojsk francuskich na ziemie polskie

34.
Księstwo Warszawskie

Uczeń zna:

- daty: 1807, 1815
- postać: Józefa Poniatowskiego
- okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego

Uczeń rozumie:

- powody rozczarowania Polaków Księstwem Warszawskim

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie obszar Księstwa Warszawskiego oraz zmiany terytorialne, do jakich doszło w 1809 r.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Wielka Armia

Uczeń potrafi:

- wskazać przejawy zależności i niezależności Księstwa Warszawskiego

Uczeń rozumie:

- pojęcie: sto dni Napoleona

Uczeń potrafi:

- podać podstawowe informacje na temat Księstwa Warszawskiego
- wyjaśnić, jak doszło do klęski Napoleona

Uczeń rozumie:

- pojęcie: bitwa narodów
- z czego wynikała nazwa, jaką Napoleon nadał utworzonemu przez siebie Księstwu

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny Napoleona z Rosją

Uczeń zna:

- daty: 1808, 1809, 1812, 1813
- okoliczności, w jakich doszło do szarży polskich żołnierzy pod Somosierrą

Uczeń rozumie:

- cel taktyki stosowanej przez Rosjan podczas wojny z Napoleonem
- przyczyny klęski wyprawy Napoleona na Rosję

Uczeń potrafi:

- opowiedzieć o bitwie pod Somosierrą
- przedstawić przygotowania Francuzów do wyprawy na Rosję
- ocenić politykę Napoleona wobec Polaków

Okres napoleoński

(lekcja powtórzeniowa)

Sprawdzian wiadomości